

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رتبه بندی بین المللی دانشگاه ها

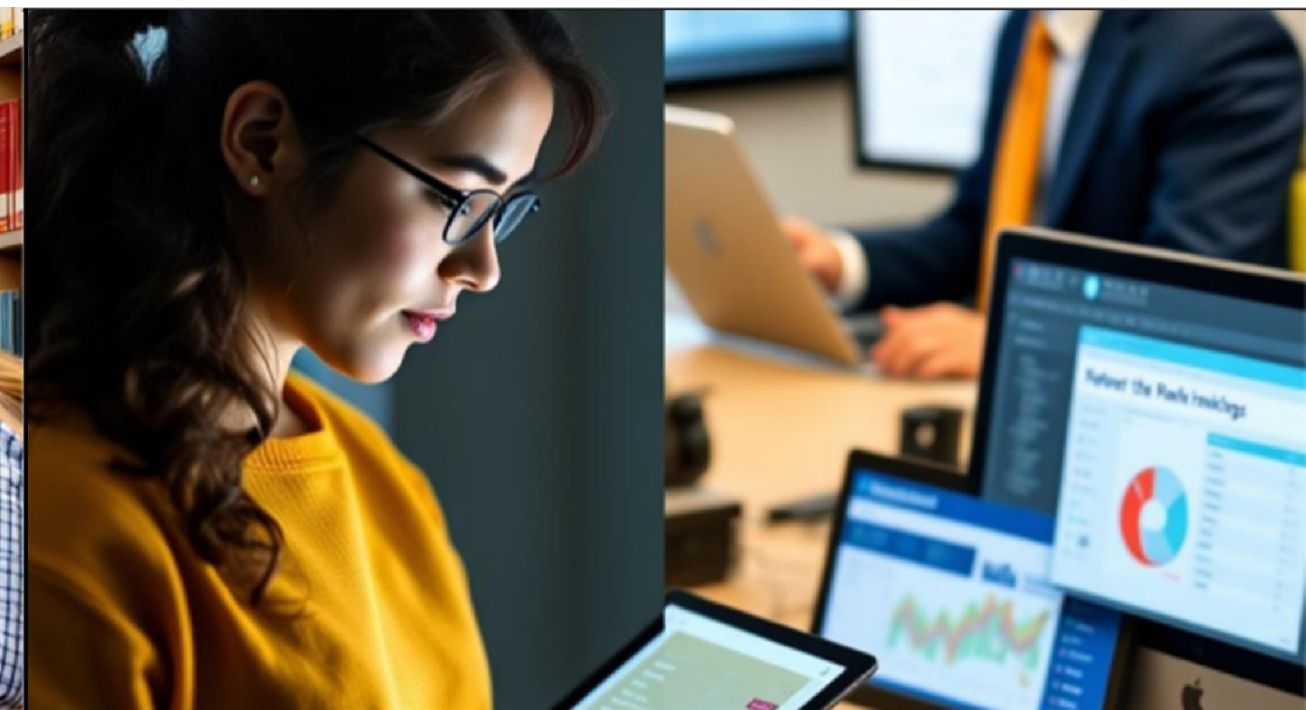
دکتر نفیسه رضائی

فهرست مطالب

- 01** ————— **مقدمه و اهمیت**
تعریف، اهمیت و تاثیر رتبه بندی دانشگاه ها بر آموزش عالی
- 02** ————— **رتبه بندی های اصلی**
بررسی رتبه بندی های QS، تایمز و شانگهای
- 03** ————— **سایر رتبه بندی ها**
معرفی رتبه بندی های سه ماموریت مسکو و RUR
- 04** ————— **تاثیرات و چالش ها**
تاثیر بر دانشگاه های جوان و سیاست گذاری آموزش عالی
- 05** ————— **آینده رتبه بندی ها**
روندهای جدید و چالش های پیش رو در رتبه بندی دانشگاه ها
- 06** ————— **نتیجه گیری**
جمع بندی و توصیه هایی برای دانشگاه ها و دانشجویان

مقدمه و اهمیت رتبه بندی

تعریف رتبه بندی دانشگاه ها

سیستمی برای ارزیابی و مقایسه عملکرد دانشگاه ها بر اساس معیارهای مختلف مانند کیفیت آموزش، پژوهش و شهرت بین المللی

اهمیت در آموزش عالی

ابزاری برای ارزیابی کیفیت آموزش عالی
جذب دانشجویان و اساتید برتر
تخصیص بودجه و منابع به موسسات آموزشی

تأثیر بر دانشگاه ها و دانشجویان

افزایش رقابت بین دانشگاه ها،
بهبود کیفیت آموزشی و پژوهشی،
کمک به دانشجویان در انتخاب دانشگاه مناسب برای
تحصیل

رتبه بندی QS جهانی دانشگاه ها

معرفی و معیارهای ارزیابی QS

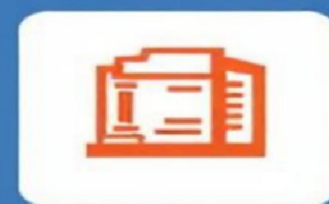
رتبه بندی QS از سال 2004 آغاز شد. رتبه بندی دانشگاهی کیواس به اختصار QS، جزو معتبرترین نظام های رتبه بندی دانشگاهی است که هر سال توسط شرکت کاکارلی سیموندز (به انگلیسی: Quacquarelli Symonds) در بریتانیا منتشر می شود.

معیارهای اصلی:

شهرت دانشگاهی (40%)، شهرت کارفرما (10%)، نسبت دانشجو به استاد (20%)، استنادها به ازای هر عضو هیئت علمی (20%)، نسبت اساتید بین المللی (5%) و نسبت دانشجویان بین المللی (5%)

برترین دانشگاه ها در رتبه بندی QS

در سال 2022، برترین دانشگاه ها عبارتند از
1. MIT آمریکا 2. (دانشگاه کمبریج) انگلستان 3. (دانشگاه استنفورد) آمریکا 4. (دانشگاه آکسفورد) انگلستان 5. (دانشگاه هاروارد) آمریکا. این رتبه بندی شامل بیش از 1300 دانشگاه از سراسر جهان است.

pretivesidunitis tercand oltics
austoication p.r' prodclanc to
to austtien on ipr ade'chappory
orperiationle expsodutcal

Deafisd/ddlavavoters:
lecplaseecon to diocenonti
inorsopnco. Monvaldiclatient.

رتبه بندی QS جهانی دانشگاه ها

شاخص های رتبه بندی جهانی کیو اس

ردیف	نام دانشگاه	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹
۱	دانشگاه صنعتی شریف	۳۳۴	۳۸۰	۳۸۱	۴۰۹	۴۰۷	۴۳۲
۲	دانشگاه تهران	۳۶۰	۵۱۰-۵۰۱	۵۲۱-۵۳۰	۶۰۰-۵۹۱	۶۵۰-۶۰۱	۷۵۰-۷۰۱
۳	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۷۵	۴۴۳	۴۶۵	۴۷۷	۴۸۹	۴۹۸
۴	دانشگاه علم و صنعت ایران	۴۵۱	۵۴۰-۵۳۱	۵۴۱-۵۵۰	۶۵۰-۶۰۱	۶۵۰-۶۰۱	۶۵۰-۶۰۱
۵	دانشگاه شیراز	۶۸۱-۶۹۰	۸۰۰-۷۵۱	۷۵۱-۸۰۰	۱۰۰۰-۸۰۱	۱۰۰۰-۸۰۱	۱۰۰۰-۸۰۱
۶	دانشگاه شهید بهشتی	۹۵۱-۱۰۰۰	۱۲۰۰-۱۰۰۱	۱۰۰۱-۱۲۰۰	-	۱۲۰۰-۱۰۰۱	۱۰۰۰-۸۰۱
۷	دانشگاه فردوسی مشهد	۱۰۰۱-۱۲۰۰	-	-	-	-	-

شاخص های رتبه بندی جهانی کیو اس	وزن شاخص ها در رتبه بندی ۲۰۲۴	تغییرات وزن شاخص ها
بررسی شهرت علمی	۳۰٪	۱۰٪ کاهش
ارزیابی کارفرمایان	۱۵٪	۵٪ افزایش
نسبت اعضای هیئت علمی به دانشجو	۱۰٪	۱۰٪ کاهش
میزان اسناد به اعضای هیئت علمی	۲۰٪	بدون تغییر
نسبت اساتید بین المللی	۵٪	بدون تغییر
نسبت دانشجویان بین المللی	۵٪	بدون تغییر
شبکه پژوهش بین المللی	۵٪	جدید
اشغال فارغ التحصیلان	۵٪	جدید
توسعه پایدار	۵٪	جدید

رتبه بندی تایمز آموزش عالی

معرفی و شاخص های ارزیابی تایمز

رتبه بندی تایمز از سال 2004 شروع شد .
شاخص های اصلی : آموزش (30%)، پژوهش (30%)، استنادها (30%)، درآمد صنعتی (2.5%) و چشم انداز بین المللی . (7.5%) این رتبه بندی 13 شاخص عملکردی را در نظر می گیرد و بیش از 1600 دانشگاه را ارزیابی می کند.

دانشگاه های برتر در رتبه بندی تایمز

در سال 2022، برترین دانشگاه ها عبارتند از 1. دانشگاه آکسفورد (انگلستان 2)
کالیفرنیا موسسه فناوری (آمریکا 3 (دانشگاه هاروارد (آمریکا 4 (دانشگاه استنفورد
(آمریکا 5 (دانشگاه کمبریج (انگلستان . (این رتبه بندی دانشگاه ها را از 99 کشور و
منطقه پوشش می دهد

رتبه بندی تایمز آموزش عالی

جدول ۲: معیارهای رتبه بندی تایمز موضوعی

آموزش (محیط یادگیری):	محیط پژوهشی	کیفیت پژوهش	چشم انداز بین المللی	صنعت
شهرت آموزشی	شهرت پژوهشی	تأثیر استناد	نسبت دانشجویان بین المللی	درآمد صنعت
نسبت استاد به دانشجو	درآمد پژوهشی	قدرت پژوهش	نسبت اعضای هیات علمی بین المللی	پروانه های ثبت اختراع
نسبت دانشجویان دکترا به لیسانس	بهره وری پژوهشی	برتری پژوهشی	همکاری بین المللی	
نسبت مدارک دکترا به اعضای هیات علمی		تأثیر پژوهش		
درآمد سازمانی				

رتبه	حوزه پزشکی و بهداشت	ردیف
۳۰۱-۴۰۰	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۱
	دانشگاه علوم پزشکی تهران	۲
۴۰۱-۵۰۰	دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۳
	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۴
۵۰۱-۶۰۰	دانشگاه علوم پزشکی البرز	۵
	دانشگاه علوم پزشکی اراک	۶
	دانشگاه علوم پزشکی یایل	۷
	دانشگاه علوم پزشکی ایران	۸
	دانشگاه علوم پزشکی کرمان	۹
	دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۱۰
	دانشگاه علوم پزشکی لرستان	۱۱
	دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱۲
	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۱۳
	دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۱۴
۶۰۱-۸۰۰	دانشگاه علوم پزشکی یقیه الله	۱۵
	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	۱۶
	دانشگاه علوم پزشکی گلستان	۱۷
	دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۱۸
	دانشگاه علوم پزشکی همدان	۱۹
	دانشگاه علوم پزشکی ایلام	۲۰
	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۲۱
	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۲۲
	دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۲۳
	دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	۲۴
	دانشگاه تبریز	۲۵
دانشگاه علوم پزشکی زاهدان	۲۶	
دانشگاه علوم پزشکی زنجان	۲۷	
۸۰۱-۱۰۰۰	دانشگاه علوم پزشکی قم	۲۸
	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی	۲۹
	دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی	۳۰
+۱۰۱	دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	۳۱

رتبه بندی دانشگاهی شانگهای

تاریخچه رتبه بندی شانگهای

رتبه بندی دانشگاهی شانگهای (ARWU) در سال 2003 توسط دانشگاه جیاو تونگ شانگهای ایجاد شد. هدف اولیه آن، ارزیابی فاصله بین دانشگاه های چینی و دانشگاه های برتر جهان بود.

معیارهای ارزیابی ARWU

ARWU از شش شاخص عینی برای رتبه بندی دانشگاه ها استفاده می کند: تعداد برندگان جوایز نوبل و مدال فیلدز، تعداد محققان پراستناد، تعداد مقالات منتشر شده در Science و Nature، و عملکرد سرانه دانشگاه.

دانشگاه های برتر در ARWU

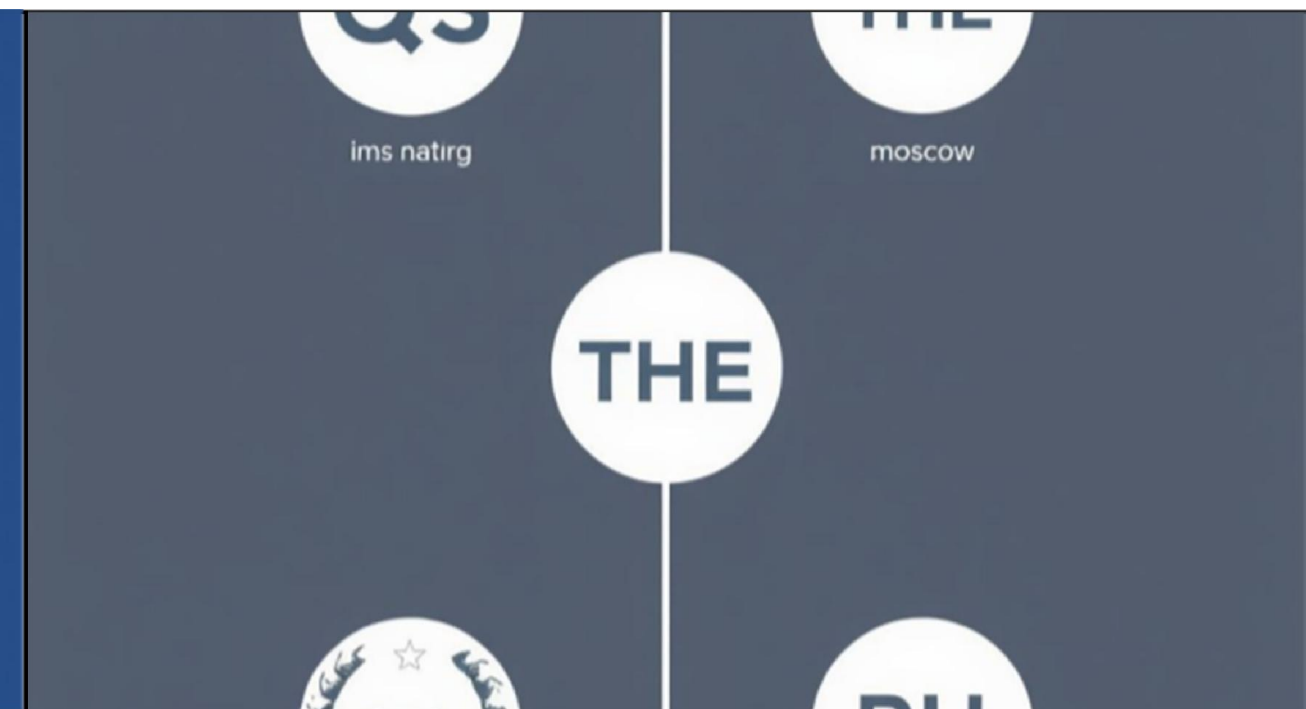
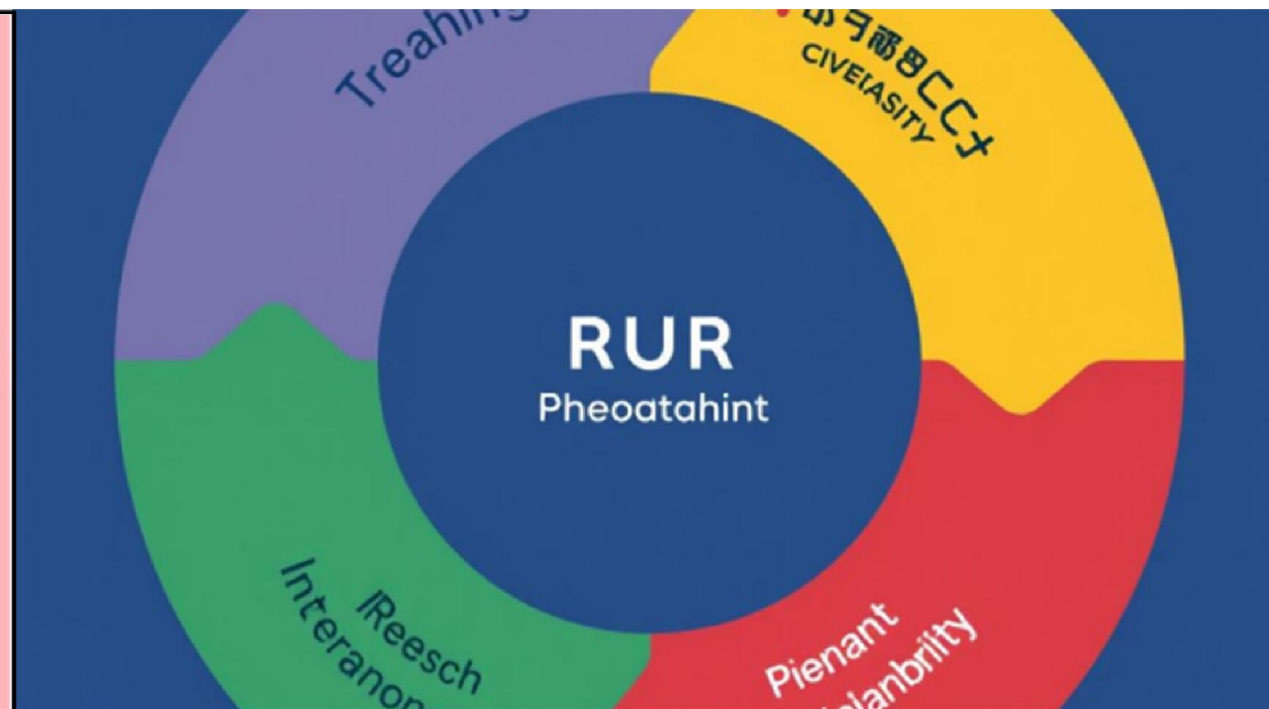
در رتبه بندی ARWU، دانشگاه های آمریکایی و بریتانیایی معمولاً در صدر قرار می گیرند. دانشگاه هاروارد، استنفورد و MIT اغلب رتبه های برتر را به خود اختصاص می دهند. این رتبه بندی تأثیر قابل توجهی بر سیاست های آموزش عالی دارد.

رتبه بندی دانشگاهی شانگهای

ردیف	نام دانشگاه	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴
۱	دانشگاه علوم پزشکی تهران	۴۰۱-۵۰۰	۵۰۱-۶۰۰	۴۰۱-۵۰۰
۲	دانشگاه تهران	۳۰۱-۴۰۰	۴۰۱-۵۰۰	
۳	دانشگاه تربیت مدرس	۵۰۱-۶۰۰	۷۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۷۰۰
۴	دانشگاه علوم پزشکی ایران	۹۰۱-۱۰۰۰	-	۷۰۱-۸۰۰
۵	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۷۰۱-۸۰۰	۷۰۱-۸۰۰	
۶	دانشگاه صنعتی شریف	۶۰۱-۷۰۰	۷۰۱-۸۰۰	
۷	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۶۰۱-۷۰۰	۶۰۱-۷۰۰	
۸	دانشگاه علم و صنعت ایران	۸۰۱-۹۰۰	۷۰۱-۸۰۰	۹۰۱-۱۰۰۰
۹	دانشگاه تبریز	۹۰۱-۱۰۰۰	۹۰۱-۱۰۰۰	

وزن	شاخص ها	معیار
۱۰٪	فارغ التحصیلان برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز	کیفیت آموزش
۲۰٪	اعضای هیأت علمی برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز	کیفیت اعضای هیأت علمی
۲۰٪	پژوهشگران پر استناد	
۲۰٪	مقالات منتشر شده در مجلات ساینس و نیچر	برونداد پژوهشی
۲۰٪	مقالات نمایه شده در نمایه استنادی علوم و نمایه استنادی علوم اجتماعی	
۱۰٪	سرانه عملکرد علمی هر دانشگاه	عملکرد سرانه

سایر رتبه بندی های جهانی

رتبه بندی سه ماموریت دانشگاهی مسکو

رتبه بندی سه ماموریت دانشگاهی مسکو یک سیستم ارزیابی جدیدتر است که در سال 2017 راه اندازی شد. این رتبه بندی سه ماموریت اصلی دانشگاه ها را ارزیابی می کند: آموزش، پژوهش و ارتباط با جامعه.

رتبه بندی جامع دانشگاه ها (RUR)

رتبه بندی جامع دانشگاه ها (RUR) یک سیستم رتبه بندی مستقر در مسکو است که از سال 2010 فعالیت می کند. RUR دانشگاه ها را بر اساس 20 شاخص در چهار حوزه اصلی ارزیابی می کند: آموزش، پژوهش، تنوع بین المللی و پایداری مالی.

مقایسه با رتبه بندی های اصلی

در مقایسه با رتبه بندی های اصلی مانند QS، THE و ARWU، این رتبه بندی ها جدیدتر و کمتر شناخته شده هستند. آنها معیارهای متفاوتی را در نظر می گیرند و ممکن است دید متفاوتی از عملکرد دانشگاه ها ارائه دهند.

تأثیر رتبه بندی بر دانشگاه های جوان

رتبه بندی دانشگاه های جوان تایمز

رتبه بندی دانشگاه های جوان تایمز، دانشگاه های کمتر از 50 سال را ارزیابی می کند . این رتبه بندی از معیارهای مشابه رتبه بندی جهانی تایمز استفاده می کند، اما وزن کمتری به شهرت می دهد تا فرصت بیشتری برای دانشگاه های جوان فراهم کند.

مزایا و چالش های دانشگاه های جوان در رتبه بندی ها

مزایا: دانشگاه های جوان می توانند نوآوری و انعطاف پذیری خود را نشان دهند .چالش ها :کمبود منابع مالی، شبکه فارغ التحصیلان کوچکتر و زمان کمتر برای ایجاد شهرت .با این حال، رتبه بندی های ویژه دانشگاه های جوان، فرصتی برای شناخته شدن آنها فراهم می کند.

نقد سیستم های رتبه بندی

مزایای رتبه بندی های بین المللی

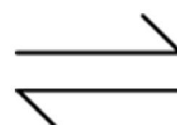
مزایا:

۱. ارائه معیاری برای مقایسه دانشگاه ها در سطح جهانی
۲. تشویق رقابت و بهبود کیفیت در آموزش عالی
۳. کمک به دانشجویان و محققان در انتخاب دانشگاه .
۴. افزایش شفافیت در عملکرد دانشگاه ها
۵. ترویج همکاری های بین المللی

محدودیت ها و انتقادات

محدودیت ها:

۱. تمرکز بیش از حد بر پژوهش و کم توجهی به کیفیت آموزش
۲. سوگیری به نفع دانشگاه های انگلیسی زبان
۳. عدم توجه کافی به تفاوت های فرهنگی و زمینه های ملی
۴. امکان دستکاری داده ها توسط دانشگاه ها
۵. نادیده گرفتن برخی رشته ها مانند علوم انسانی

تأثیر رتبه بندی بر سیاست گذاری

نقش رتبه بندی در تصمیم گیری های ملی و بین المللی

رتبه بندی های بین المللی دانشگاه ها تاثیر قابل توجهی بر سیاست گذاری آموزش عالی دارند .

در سطح ملی، دولت ها از این رتبه بندی ها برای ارزیابی کیفیت نظام آموزش عالی خود و تخصیص بودجه استفاده می کنند.

در سطح بین المللی، این رتبه بندی ها بر جذب دانشجویان و اساتید بین المللی و همکاری های پژوهشی تاثیر می گذارند

دانشگاه ها نیز استراتژی هایی برای بهبود رتبه خود اتخاذ می کنند، مانند افزایش تولیدات علمی، بهبود نسبت استاد به دانشجو و تقویت همکاری های بین المللی.

آینده رتبه بندی ها

روندهای جدید، چالش ها و راه حل های احتمالی در آینده رتبه بندی های بین المللی دانشگاه ها

روندها

دیجیتالی شدن و استفاده از هوش مصنوعی در ارزیابی، تمرکز بیشتر بر شاخص های پایداری و تأثیر اجتماعی، و افزایش اهمیت مهارت های نرم و قابلیت استخدام فارغ التحصیلان در رتبه بندی های آینده

چالش ها

عدم توازن جغرافیایی در رتبه بندی ها، محدودیت در ارزیابی کیفیت آموزش، تمرکز بیش از حد بر پژوهش به جای آموزش، و فشار بر دانشگاه ها برای تطبیق با معیارهای رتبه بندی به جای نیازهای محلی

راه حل ها

توسعه شاخص های جامع تر و متنوع تر، همکاری بین المللی برای استانداردسازی معیارها، ایجاد رتبه بندی های تخصصی برای رشته های مختلف، و افزایش شفافیت در روش های ارزیابی و جمع آوری داده ها

نتیجه گیری

رتبه بندی های بین المللی دانشگاه ها نقش مهمی در شکل دهی به چشم انداز آموزش عالی جهانی ایفا می کنند .

آنها به دانشجویان در انتخاب دانشگاه کمک می کنند،
به دانشگاه ها انگیزه بهبود می دهند و بر سیاست گذاری های آموزشی تأثیر می گذارند .

با این حال، محدودیت هایی نیز دارند و نباید تنها معیار ارزیابی کیفیت دانشگاه ها باشند . دانشگاه ها باید ضمن توجه به رتبه بندی ها، بر مأموریت و ارزش های اصلی خود تمرکز کنند

. آینده رتبه بندی ها نیازمند توسعه روش های جامع تر و متوازن تر است تا تصویر دقیق تری از کیفیت و تأثیر دانشگاه ها ارائه دهند.

طرح: سداد

منتظر این تیتراژ باشید، ظهور نزدیک است

مهدی آمد^(ع)

مهدی آمد

باتشکر از توجه شما